

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

انستیتو محیط زیست و معماری

برنامه ریزی توریسم و راهکارهای جذب گردشگر در استان آذربایجان شرقی
با تاکید بر برنامه ریزی منطقه ای

یعقوب زینالفام^۱

رامین رضایی شهبابی^۲

چکیده

در زمان حاضر صنعت توریسم بزرگ ترین صنعت جهان محسوب می گردد و پیش بینی می شود در دهه ۲۰۲۰ میلادی به صنعت شماره یک جهان تبدیل گردد. کشورهای مختلف جهان مطابق آمارهای سازمان گردشگری جهانی در سال ۲۰۰۱ میلادی ۶۰۰ میلیارد دلار از راه فعالیت گردشگری درآمد داشته اند و ۷۰۰ میلیون نفر گردشگر در این سال به کشورهای مختلف جهان مسافرت کرده اند. نزدیک به ۳۰۰ میلیون نفر نیز به صورت مستقیم و غیر مستقیم در صنعت گردشگری مشغول به فعالیت بوده اند. پیش بینی می شود که تا سال ۲۰۰۷ میلادی این صنعت با ۶۸ درصد رشد به مبلغ باور نکردنی ۱/۶ تریلیون دلار دست یابد. استان آذربایجان شرقی از مناطق پر بازده ایران برای جذب گردشگر است. اهمیت این موضوع به واسطه وجود آثار تاریخی و جاذبه های متعدد سیاحتی، مذهبی، فرهنگی، تجاری و جز آن روز به روز در حال افزایش است. این در حالی است که امکانات گردشگری موجود نیز به تنهایی قادر به تامین نیازهای رو به افزایش توریست ها در استان نیست و توسعه عاجل این امکانات را طلب می کند. این استان به واسطه همجواری با کشورهای آذربایجان، ارمنستان و جمهوری خود مختار نخجوان و نیز قرار گرفتن در مسیر محور ارتباطی با اروپا و اهمیت استراتژیکی این موضوع برای رسیدن به توسعه پایدار و جذب گردشگر داخلی و خارجی و منافع سرشار حاصل از جذب گردشگر نسبت به سایر مناطق ایران اهمیت بالایی را دارا است. این مقاله به دنبال رسیدن به عامل یا عواملی است که باعث شده استان آذربایجان شرقی از مواهب اقتصادی و فرهنگی صنعت توریسم بی بهره بماند و هم چنین ارائه راهکارهایی جهت جذب هرچه بیشتر توریست و توسعه این صنعت نوپا می باشد. با توجه به آمار و اطلاعات محدود راجع به توریسم در کل کشور و نیز استان آذربایجان شرقی با تکیه بر آمار هتل های استان سعی در ارائه یک ضریب تکاثر اقتصادی توریسم شده است و آن را با کل کشور و هم چنین استان اصفهان مقایسه کرده تا میزان تاثیر کیفیت هتل ها بر جذب توریست مشخص گردد.

واژگان کلیدی: برنامه ریزی منطقه ای، معماری، استان آذربایجان شرقی، برنامه ریزی توریسم، جذب گردشگر

arc_arc_free@yahoo.com

Urbanplanning.iran@gmail.com

۱- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد میاندوآب

۲. کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری و منطقه ای